



hkp

HAUGESUND KOMMUNALE
PENSJONSKASSE

Haugesund kommunale pensjonskasse

Årsmelding

2015

INNHold

Årsberetning	3
Resultatregnskap	18
Balanse	20
Kontantstrøm	23
Noter	24
Revisjonsberetning	52
Aktuarberetning	54

NØKKELTALL (TNOK)	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Arbeidsgivertilskudd	104 641	132 432	93 333	120 658	92 194	91 532	95 960	114 482
Arbeidstakertilskudd	14 156	13 933	13 364	12 360	11 535	10 991	10 574	9 857
Netto finansinntekter	61 321	103 928	114 621	105 142	18 915	106 576	137 820	-24 903
Utbetalt tjenestepensjon	57 274	55 505	48 180	41 490	40 769	36 134	34 910	30 700
Utbetalt tariffytelser	19 050	15 832	15 421	17 495	18 328	17 521	15 569	13 462
Driftskostnader	9 498	9 891	8 382	7 319	4 684	5 599	6 383	4 873
Forvaltningskapital	2 037 757	1 929 899	1 766 080	1 600 034	1 435 856	1 379 578	1 238 067	1 068 785
Premiereserve	1 605 804	1 532 973	1 408 837	1 314 163	1 162 238	1 060 846	984 469	915 131
Premiefond	21 310	18 286	44 843	425	28 611	27 954	27 243	11 337
Tilleggsavsetninger	115 091	99 555	69 762	69 926	69 926	69 926	59 926	46 639
Kursreguleringsfond	124 412	126 580	102 453	81 597	57 068	94 781	62 582	2 367
Egenkapital	153 545	131 813	117 080	113 761	100 567	99 640	91 310	77 498
Risikoutjevsningsfond	13 085	2 644	0	63	63	13 332	7 723	6 233
FORHOLDSTALL								
Driftskostn. i % av premie	8,0 %	6,6 %	7,8 %	5,5 %	4,5 %	5,4 %	5,1 %	3,9 %
D.s. i % av gj.snitt forv.kap.	0,48 %	0,54 %	0,49 %	0,48 %	0,33 %	0,43 %	0,48 %	0,47 %
Bokført avkastning	3,5 %	4,7 %	6,0 %	5,6 %	5,1 %	5,6 %	6,4 %	
Verdijustert avkastning	3,1 %	5,8 %	7,0 %	7,2 %	1,9 %	8,1 %	12,4 %	
Verdijustert avkastning 1)	2,7 %	6,0 %	7,5 %	7,6 %	0,7 %	8,4 %	12,7 %	
Kapitaldekning	10,1 %	10,8 %	10,9 %	11,9 %	12,3 %	14,2 %	14,4 %	21,8 %
Solvensmargin	286 %	252 %	242 %	262 %	280 %	308 %		
BESTANDSTALL								
Medlemmer								
Aktive	2 195	2 354	2 364	1 942	1 846	1 813	1 810	1 912
Oppsatte med rett 2)	909	866	836	857	843	854	829	760
Oppsatte uten rett 2)	3 838	3 572	3 257	3 213	3 099			
Sum medlemmer	6 942	6 792	6 457	6 012	5 788	2 667	2 639	2 672
PENSJONISTER								
Alderspensjonister	771	665	601	557	518	563	538	504
AFP/tidligpensjonister	99	94	86	85	86			
Ektefellepensjonister	113	117	123	119	124	129	131	134
Barnepensjonister	12	9	6	6	5	5	4	8
Uførepensjonister	360	397	397	383	367	369	339	316
Sum pensjonister	1 355	1 282	1 190	1 134	1 097	1 066	1 012	962
Totalt	8 297	8 074	7 647	7 146	6 885	3 733	3 651	3 634

1) Verdijustert avkastning* inkluderer også verdiendringer i anleggsporteføljen
2) Oppsatte med rettigheter (fripoliser) har 3 års medlems tid eller mer. Oppsatte uten rettigheter har mindre enn 3 års medlems tid.

VIRKSOMHETEN

HKP

Haugesund kommunale pensjonskasse (HKP) ble opprettet i 1919 av Haugesund bystyre og har som formål å yte pensjoner til medlemmene og andre pensjonsberettigede iht. gjeldende regelverk.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet og er underlagt de samme regelverk som gjelder for finans- og forsikringsbransjen. Midlene holdes adskilt fra kommunen og de andre virksomhetene som har pensjonsordning i HKP. Pensjonskassen sin formue eller inntekt kan ikke under noen omstendighet tilfalle kommunen eller de andre virksomhetene.

Pensjonskassen står under tilsyn av Finanstilsynet.

HKPs målsetning er å være et konkurransedyktig pensjonsalternativ for Haugesund kommune og virksomheter med nær tilknytning til Haugesund kommune, og utbetale rett pensjon til rett person til rett tid i henhold til gjeldende regelverk. Dette skal oppnås ved høy faglig kompetanse og serviceinnstilling, god risikojustert kapitalavkastning og effektiv administrasjon.

HKP er pliktig pensjonsordning for ansatte i Haugesund kommune, med unntak av sykepleiere som har lovpålagt pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse KLP, og undervisningspersonale som har sitt medlemskap i Statens Pensjonskasse SPK.

HKP tilbyr også pensjonsordning til virksomheter med nær tilknytning til Haugesund kommune. I 2015 hadde følgende virksomheter pensjonsordning

i HKP i tillegg til Haugesund kommune:

- Kirkelig Fellesråd i Haugesund
- Haugesund kommunale pensjonskasse
- Kultur & Festivalutvikling KF
- Haugaland Vekst IKS
- Haugesund Parkering Drift AS
- Karmsund Interkommunale Havnevesen IKS
- Uni-K AS
- Stiftelsen Haugesjøen

Konsesjon

HKP har konsesjon av Finanstilsynet til å drive virksomhet som kommunal pensjonskasse.

Ledelse

Styret er pensjonskassens øverste organ. 2015 var valgår for styret i pensjonskassen. Styret endret vedtektene og varamedlemmene er ikke personlige, men vara 1,2 og 3 fra og med valget 2015. Det er avholdt 9 styremøter i 2015. Styret har behandlet 71 ordinære saker og det er lagt frem 35 referatsaker. Fra og med 1.1.2015 tom 29.11.2015 bestod styret av:

Oppnevnt av bystyret

Styrets leder Edvard Ringen jr. (uavhengig medlem)

Styrets nestleder Sølvi Fredsvik Hillestad (FrP)

Astri Furumo (Ap)

Utpekt av arbeidstakerorganisasjonene Kåre Johannesen
Herdis Gunn Rødne



Varamedlem

Bjarte Housken (uavhengig medlem)

Trine Amalie Mortensen (Frp)

Karin Westerlund (Ap)

Anders Agdestein
Marit Ulvik

Fra og med 29.11.2015
består styret av:

Oppnevnt av bystyret

Styrets leder Edvard Ringen jr. (uavhengig medlem)

Styrets nestleder Sølvi Fredsvik Hillestad (FrP)

Astri Furumo (Ap)

Utpekt av arbeidstakerorganisasjonene Kåre Johannesen
Anders Agdestein

Varamedlem

1. Johanne Øveraas (AP)
2. Elisabeth H. Skagerlind (H)
3. Øyvind Lie (uavhengig varamedlem)

1. Gisle Stødle
2. Anne Britt Rossehaug



Administrasjonen

Administrasjonen har bestått av fem heltidsansatte.

Alle pensjonskassens funksjoner er adskilt fra kommunens virksomhet. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens, og pensjonskassen hefter ikke for kommunens forpliktelser. HKP dekker egne kostnader til drift og forvaltning.

Regnskapet er avlagt etter regnskapsloven med Forskrift av 20.12.2011 om Årsregnskap for pensjonsforetak.

Regnskapet for 2015 har vært ført av BDO tom 3. kvartal. Pensjonskassen har overtatt hele regnskapsfunksjonen selv fra og med 4. kvartal 2015. Pensjonskassens revisor er Deloitte Statsautoriserte Revisorer AS. Ansvarshavende aktuar og forsikringsteknisk rådgiver er Arnfinn Osmundsvaag, KLP Forsikrings-tjenester AS. For pensjonssystemet KOMPAS har pensjonskassen egen avtale med Gabler.

HKP hører under Finanstilsynets tilsyns-område. Trygderetten er ankeinstans for pensjonsfaglige vedtak.

HKP er medlem av Pensjonskasseforeningen, KS bedrift og Haugaland Næringsforening.

Spesialist i allmennmedisin Tom Strømsnes ved Haugesund Medisinske Senter er HKPs kollegge.

HKP kjøper finansielle rådgivningstjenester, risikoanalyser og overvåkingstjenester fra Mercer.

HKP har dekket katastrofereassurans i Chaucer syndicate CSL at Lloyd's.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet er godt. Det er ikke registrert skader eller ulykker i 2015. Sykefraværet er ubetydelig.

Nyvalgt styre består 5 medlemmer hvorav 2 er kvinner. Av vara-representantene er 3 kvinner og 2 menn. I administrasjonen er 4 av 5 kvinner.

Det ytre miljø

Pensjonskassens virksomhet er av en slik art at det ikke forurensrer ytre miljø. Pensjonskassen ber eksterne forvaltere om SRI screening i tråd med NBIM (Norges Bank) SRI policy (SRI – Socially Responsible Investing, SRI benevnes også som bærekraftig, ansvarlig, sosialt bevisst og etisk investering).

Fortsatt drift

Regnskapet for 2015 er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at denne forutsetningen er til stede.

Styret vurderer pensjonskassens økonomiske situasjon som god, og årets driftsresultat som akseptabelt, markeds- og bestandsutviklingen tatt i betraktning.



FORSIKRINGS- VIRKSOMHETEN

Pensjonsytelsene

Pensjonsordningen i kommunal sektor er tariffestet og vedtektene finnes i vedlegg 5 i Hovedtariffavtalen. Det er bruttoordning med fast ytelsesplan og med garantert ytelse på 66% av pensjonsgrunnlaget ved 30 års opptjeningstid. Garantien gjelder for samlet opptjening fra NAV og tjenestepensjonsordningen. Ved fratreden uten direkte overgang til løpende pensjon gir 3 års medlemskap eller mer rett til fremtidig pensjon.

Tjenestepensjonsytelsene er alders-, uføre- og etterlattepensjon. Uføre- og etterlattepensjon er nettoytelser, mens alderspensjon er bruttoytelse.

Tjenestepensjonene reguleres som folketrygdytelsene og alderspensjon levealderjusteres fra 67 år.

HKP er medlem av overføringsavtalen med SPK, KLP og de andre pensjonsordningene i offentlig sektor. Avtalen sikrer at medlemmene ikke taper på å opptjene pensjonsrettigheter i flere pensjonsordninger i offentlig sektor. Overføringsavtalen har også etablert sikringsordning for opptjente pensjonsrettigheter hos arbeidsgivere som opphører.

Avtalefestet pensjon (AFP) er en tariff-bestemt ytelse som administreres av HKP på vegne av arbeidsgiverne. Siden den enkelte selv kan velge om de vil ta ut AFP eller ikke, er ytelsen ikke forsikringsbar. AFP beregnes og utbetales av HKP, mot kvartalsvis refusjon fra arbeidsgiverne.

AFP i offentlig sektor videreføres i det alt vesentlige som før pensjonsreformen, både mht. opptjening og vilkår for utbetaling. Ytelsen levealderjusteres ikke. Pensjoner under utbetaling reguleres som øvrige trygde- og pensjonsytelser.

Premier

Arbeidsgivertilskuddet i 2015 var 10,1 %. I 2014 var denne 9,9 %.

Innbetalt arbeidsgiverpremie i 2015 var MNOK 104,6 mot MNOK 132,4 i 2014. Forskjellen skyldes i hovedsak høyere reguleringspremie i 2014. Reguleringspremien i 2015 var MNOK 34 mot MNOK 60 i 2014. For mye innkrevd reguleringspremie på MNOK 1 for 2015 tilbakeføres premiefondet.

Tilskuddet til «ikke-forsikringsbare ytelser» var satt MNOK 2,2 for høyt. For mye innkrevd tilføres premiefondet.

Medlemstall

Oversikt over medlemstallendringene fremgår av nøkkeltaloversikten på side 3. Årsaken til en forholdsvis stor økning i antall aktive i 2013 følge av arbeidsrettsdommen i juni 2013 som førte til at alle tilsette hos sponsorene skal innmeldes i pensjonsordningen, uansett hvor mye eller lite de arbeider.

Antall uførepensjoner er redusert fra 397 til 360 i 2015. Hovedårsaken til nedgangen er endring i uførepensjonen hvor høyeste utbetalingsalder ble redusert fra 70 år til 67 år. Nær 50 pensjoner ble overført alderspensjon. I tillegg til overføringen fra uføre til alder har alderspensjoner økt. Totalt er økningen i alderspensjon på 106 stk. mot 64 året før.

Det er utbetalingene til alderspensjonene som står for storparten av økningen i forsikringsutbetalingene.

Antallet ansatte som har tatt ut AFP i 2015 er høyere enn året før, og utbetalt beløp har steget med 22 %. Økningen i beløp er langt høyere enn økningen i antall. Grunnen til dette er flere høytlønte som benytter seg av 85 – årsregelen og tidlig pensjon.





FINANS- VIRKSOMHETEN

HKPs forvaltningskapital er ved årsskiftet MNOK 2 037,7 som er en økning på MNOK 107,8 i forhold til 2014.

Forvaltningskapitalen er i samsvar med regnskapsforskriften delt i en kollektivportefølje og en selskapsportefølje. De to porteføljene forvaltes sammen.

Kollektivporteføljen utgjør 92,7 % av den samlede forvaltningskapitalen,

og tilsvarer de forsikringsmessige avsetningene (premiereserve, tilleggsavsetninger, premiefond og risikoutjevningfond) sammen med porteføljespesifikke fordringer. Selskapsporteføljen på 7,3 % tilsvarer kassens egenkapital (innbetalt og opptjent) samt gjeld og porteføljespesifikke fordringer.

Fordelingen de to porteføljene imellom har ikke endret seg vesentlig de siste årene.

Finansmarkedene i 2015

- Historisk lave rentenivåer
- Stort fall i oljeprisen
- Fremdeles svak norsk krone
- FED satte opp renten for første gang siden 2006.
- Svak vekst i Kina påvirket aksjemarkedene i negativ retning.
- Stor volatilitet i både det norske og det globale aksjemarkedet

Verdensindeksen (MSCI World) for det globale aksjemarkedet steg med 17 % målt i NOK på grunn av kronens svekkelse gjennom 2015. Det kraftige oljeprisfallet har ført til en markant svekkelse av den norske krone. Aksjemarkedet møtte motvind fra den kinesiske aksje- og valutabølgen i august/september, samt fra oljeprisfall og FED-frykt i november/desember. Europeiske aksjer har gitt 4,6 % avkastning, mens amerikanske aksjer har gitt 0,2 % (målt i lokal valuta).

Både på global basis og i Norge ble avslutningen på 2015 preget av reversering av kursoppgangen i november. Det norske aksjemarkedet steg 6,7 %. Hvis vi dekomponerer det norske aksjemarkedet i 2015, så har oljerelaterte aksjer falt med 12 % mens resten har steget med 11 %.

Fokuset i rentemarkedet i 2015 var i stor grad rettet mot den amerikanske sentralbanken som hadde varslet at den ville heve renten i løpet av 2015. Fravær av inflasjons- og lønnspress, og lite tegn til akselererende vekst, førte utover året til at FED fortsatte å skyve rentehevingen foran seg og først i desember satte opp renten med 0,25 %. Europeiske renter er fortsatt negative på tross av at ECB har kjøpt store mengder statsobligasjoner.

For 2015 har norske obligasjonsfond gitt svakere avkastning enn aksjefondene og flere har negativ avkastning. De norske markedsrentene har ikke steget, men falt siden årsskiftet i takt med fallende oljepris, lavere renter i Europa og økt usikkerhet rundt norsk økonomi. Det som har gitt svak avkastning er høyere risikopåslag for norske kredittobligasjoner,

og kursfallene har vært de største siden den europeiske gjeldskrisen. Norges bank kuttet renten først i september til tross for at norsk økonomi svekket seg.

Avkastningstall HKP

HKP fikk 3,14 % verdijustert avkastning i 2015. Tilsvarende tall i fjor var 5,8 %. HKP valutasikrer rundt 90 % av den utenlandske aksjeporteføljen og 100 % av den utenlandske obligasjonsporteføljen. Når kronen svekker seg slik den har gjort i 2015 vil vår utenlandske aksjeportefølje ikke få med seg avkastningseffekten ved omgjøring fra utenlands valuta til NOK.

Hvordan de enkelte aktivaklassene har utviklet seg i løpet av året fremgår nedenfor.

Eiendom

HKP har ved årsskiftet MNOK 420,2 investert i eiendom, tilsvarende 20,58 % av forvaltningskapitalen. Eiendomsporteføljen er delt i to like deler, en lokal eid del og en del investert i eiendomsfond.

Den lokale eiendomsporteføljen består av 6 eiendommer i Haugesund; 3 kontorbygg (Kirkegt. 85 og Skåregt. 101 og 103) og 3 omsorgsboligheter (tilknyttet Udland, Bjørgene og Havnaberg omsorgssentre). Alle eiendommene er leid ut til Haugesund kommune. De tre kontoreiendommene har leiekontrakter som løper til 2023, og de to omsorgsbolighetene Udland og Bjørgene har leiekontrakter til 2031, mens Havnaberg har leiekontrakt som løper til 2034.

Den lokale porteføljen ga 6,47 % avkastning i 2015. Avkastningen kommer fra inntektsdelen da verdijusteringen av eiendommene var tilnærmet lik 0 i 2015. Resterende eiendomsfondsportefølje består av tre eiendomsfond, et forvaltet av DNB, et av Storebrand og et av Aberdeen. Samlet ga denne delporteføljen 8,3 % i avkastning i 2015. Storebrand sitt eiendomsfond ga 10,85 % mens Aberdeen ga 6,45 %.

Total avkastning i eiendomsporteføljen i 2015 er 7,89 %.

I Investeringsinstruksen har styret vedtatt å investere 20 % i eiendom. Pr. 31.12. 2015 har HKP investert 20,58 % i eiendom.

Aksjer

HKPs aksjeportefølje var ved årsskiftet MNOK 456 tilsvarende 22,4 % av forvaltningskapitalen.

Den samlede aksjeporteføljen skal utgjøre 22 % av forvaltningskapitalen, med 7 % i Norge og 15 % i utlandet. Porteføljen ble tilpasset revidert strategi i løpet av siste kvartal 2015.

Ved årsskiftet utgjorde den norske aksjeporteføljen MNOK 127,0 tilsvarende 6,21 % av forvaltningskapitalen. Den består av et DNB-forvaltet bredt fond, et noe smalere Danske Invest-forvaltet balansert fond og vårt nye norske Alfred Berg Gambak fond. Samlet avkastning på den norske aksjeporteføljen i 2015 var 4,58 %.

Den utenlandske aksjeporteføljen var ved årsskiftet på MNOK 327,2 tilsvarende 15,99 % av forvaltningskapitalen. Den utenlandske aksjeporteføljen er delt i 3 delporteføljer: Den indekxnære andelen utgjør MNOK 100,2 og er plassert i 2 KLP-forvaltet indekxnære fond. Vekstmarkedsandelen på MNOK 18,3 er plassert i Holberg Rurik. Den siste delen brede globale aksjefond på MNOK 210,4 er investert i brede globale fond, Baillie Gifford, Skagen Global og DNB Global Selektiv.

Samlet avkastning for den utenlandske aksjeporteføljen i 2015 var 3,81 % mot referanseindeksen på 0,05 %. Alle de aktivt forvaltede fondene gjorde det bedre enn indeksen.

HKP valutasikrer den usikrede utenlandske aksjeporteføljen. Pt. er sikringen på rundt 90 % på totalporteføljen. Kronen svekket seg videre inn i 2015 og reduserte avkastningen med 3,89 % for 2015.



Obligasjoner

Obligasjonsporteføljen er ved årsskiftet på MNOK 1 128,6 tilsvarende 55,3 % av forvaltningskapitalen. Normalporteføljen i gjeldene Investeringsinstruks er 56 %. Pr. 31.12.2015 ligger utenlandske obligasjoner 2 % lavere enn vedtatt investeringsinstruks. Det er kjøpt utenlandske obligasjoner rett over nyttår tilsvarende 2 % av forvaltningskapitalen i denne aktivaklassen.

Hold-til-forfallsporteføljen var på MNOK 253,7, det utgjør 12,4 % av forvaltningsskapitalen. Det er 1,6 % under normalporteføljen. Grunnen til at hold-til-forfallsporteføljen utgjør en mindre andel av forvaltningskapitalen de siste årene er at vi ikke har funnet det forsvarlig å kjøpe nye anleggsobligasjoner på dagens rentenivå. Denne porteføljen ga 1,06 % avkastning i 2015.

Omløpsobligasjonsporteføljen er på MNOK 874,9, noe som utgjør 42,7 % av forvaltningskapitalen. Omløpsporteføljen er delt i 3 underporteføljer, en

diskresjonær på MNOK 402,5, 2 norske rentefond, Kredittobligasjon på MNOK 132,4 og Obligasjon (III) på MNOK 131,8 samt en utenlandsk renteportefølje på MNOK 205,2. Avkastning på disse 3 delporteføljene var hhv. 0,56 %, 0,2 % og 0,78 %.

Rådgivning, overvåking og risikostyring

HKP kjøper risikoanalyser av Mercer. Det foretas løpende stresstester for å følge risikoeksponeringen kassen har. HKP følger Finanstilsynets anbefalinger og rapporterer kvartalsvis til styret på beregnede stresstestap iht. bufferfondkapital.

Det er ikke registrert brudd på investeringsinstruksens rammer i løpet av kalenderåret.

Avsetninger og resultatdisponering

Årets pliktige avsetninger er i samsvar med aktuarens forsikringstekniske beregning.

Årets resultat og avsetninger:

I 1000 KR	2015	2014	2013	2012
Resultatelementer				
Renteresultat	13 618	54 463	66 036	60 694
Risikoresultat	65 883	5 287	-7 690	13 168
Administrasjonsresultat	764	-226	1 008	1 390
DISPONERINGER/AVSETNINGER				
Til/ fra kursreguleringsfond	-2 167	24 127	21 117	24 511
Til tilleggsavsetninger	15 536	29 793		
Til risikoutjevningssfond	10 441	2 644	-63	
Til premiereserve av risikoresultat	45 000			
Til/ fra opptjent Egenkapital	5 982	-4 785	3 319	10 354
Til oppreservering			6 506	49 351
Risikoutjevningssfond	13 085	2 644		63



Risikoresultat og Risikoutjevningsfond (RUF)

Risikoresultatet for 2015 ble positivt med MNOK 65,9. For 2015 er risikoresultatet «blåst opp» med MNOK 64 som følge av frigjorte uførereserver grunnet endringer i uføreordningen. MNOK 45 av disse frigjorte midler ble etter styrevedtak og søknad til Finans-tilsynet disponert tilbake til premiereserven mot nedsettelse av grunnlagsrenten. De resterende MNOK 19 av frigjorte midler disponeres sammen med øvrig risikoresultat med MNOK 10,5 (50 %) til RUF og MNOK 10,5 (50 %) til premiefondet. Uten frigjorte uføremidler ville risikoresultatet blitt tilnærmet lik 0.

Risikoutjevningsfondet inngår som en del av kassens egenkapital og representerer pensjonskassens resultat på forsikringsrisiko. HKPs strategi er til enhver tid å sette av maksimalt til RUF.

Maksimal årlig avsetning til RUF er 50 % av risikoresultatet. I henhold til forsikringsvirksomhetsloven kan pensjonskassen disponere inntil 50 % av risikoresultatet inntil fondet når sin maks grense på 150 % av risikopremien.

Administrasjonsresultat, rentegarantipremie og overføring til opptjent egenkapital.

Overføring til opptjent egenkapital er på totalt MNOK 6,0 inkludert et administrasjonsresultat på MNOK 0,8 og rentegarantipremie på MNOK 1,5.

Renteresultat og overføringer til tilleggsavsetninger og premiefond

Renteresultatet ble MNOK 13,6 og realisert renteresultat MNOK 15,8. Renteresultatet er fordelt til tilleggsavsetninger og til garantert rente på premiefond.

Styret vedtok Bufferfondsstrategien høsten 2014 hvor strategien er å maksimere avsetningen i årsoppgjøret inntil tilleggsavsetningene utgjør 95 % av maksimal grense. Årets pliktige renter til premiereserven utgjorde MNOK 43,4, rente til premiefond utgjorde MNOK 0,5 og rente til erstatningsreserve utgjorde MNOK 0,3.

Tilleggsavsetningene kan maksimalt utgjøre 12 % av premiereserven på kontraktsnivå.

For 2015 er det satt av MNOK 15,5 til tilleggsavsetninger.

Beregningsforutsetninger

Til grunn for aktuariens forsikrings-tekniske oppgjør er følgende lagt til grunn:

- justert K-2013-tariffen
- uføreerfaringene i uføretariffen (KFSU2015) - uføreårene 2011 -2013 i pensjonskasser med KLP FS som aktuar.
- grunnlagsrente 2015 er redusert fra 2,5 % til 2,0 % for ny opptjening etter 1.1.2015. Grunnlagsrenter er på 3,0 % for opptjening før 2012, og deretter 2,5 % frem til og med 2014, et snitt på 2,67 %.

- Diskonteringsrente på 2,7 %
- Lønnsvekst 2,5 %
- G- regulering på 2,25 %
- Pensjonsregulering på 1,48 %
- Forventet avkastning 3,3 %

Ekstra avsetninger i resultatdisponeringene i 2013 og 2014 gjør at HKP er fullt oppresvert i forhold til den nye K2013-tariffen.

Soliditet og risikostyring

HKP har særdeles god bufferkapitalsituasjon ved utgangen av 2015.

Kollektivporteføljens andel av kursreguleringsfondet er redusert fra MNOK 126,6 i 2014 til MNOK 124,4 i 2015. Tilleggsavsetningene er økt iht. strategien med MNOK 15,5 til MNOK 115. Kapitaldekningen er 10,1 %. Risikoutjevningsfondet har økt med MNOK 10,5 til MNOK 13,1. Solvensmarginen er 285,5 %, og bufferkapitalutnyttelsen basert på stresstest I er 75,3 % noe som tilsvarer en dekningsgrad på 132,8 %. HKP har en beregnet risiko på MNOK 367,7 og en bufferkapital på MNOK 488,3.

Driftskostnader

Driftskostnadene er redusert med MNOK 0,4 fra MNOK 9,9 i 2014 til MNOK 9,5 i 2015. Målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital er reduksjonen på -0,07 %, fra 0,54 % til 0,48 %, noe som er på samme nivå som 2012. Reduksjonen skyldes lavere forvaltningskostnader og kostnadskutt på andre driftskostnader.





FREMTIDSUTSIKTER

HKP har historisk skapt gode resultater for eierne. Vi står foran et hovedoppgjør som vil bære preg av ytelsesordningen i offentlig sektor som i løpet av få år vil få store endringer.

Det er enda uklarerheter rundt årskullene fra 1954 til 1962 som både skal ha beregninger etter ny modernisert folketrygd og gammel folketrygd. Uavklarte samordningsregler og forholdstall byr på utfordringer ved serviceberegninger til denne gruppen. Det er stadige endringer i rammebetingelsene, pensjonsregelverket, flere overgangsregler og større etterarbeid, som etterberegningen både for uføre og AFP pensjonistene. HKP er i stand til å møte disse utfordringene.

Fra og med 2016 får vi nye kapitaldekningskrav og finansmarkedet vil fremover bære preg av stor volatilitet og lave renter.

Det er og blir stor fokus på kommunesammenslåing og at offentlige pensjons-

ordninger må tilpasses ny folketrygd. I den forbindelse må de selvstendige pensjonskassene møte disse utfordringene og tilpasse produktet og møte en eventuell konkurranse fra andre tilbydere.

Informasjon er viktig, både til medlemmene og til virksomhetene som har pensjonsordning hos oss. Dagens og fremtidens pensjonister søker nettbasert informasjon. HKP må sette fokus på god og tilgjengelig informasjon for både arbeidsgivere og medlemmer.

Økonomisk er HKP en robust pensjonskasse med gode nok buffere til å møte fremtiden hensyntatt dagens risikoprofil i investeringene. HKP er fullt oppresvert og har en solid bufferkapital og god egenkapital til å møte utfordringene i kapitalmarkedet. Lav markedsrente over tid er en utfordring i forhold til garantert rente. Beholdning av frigjorte uføreserver i premiereserven har medført at det fremover er noe lettere å oppnå garantert rente.

Haugesund, 29. mars 2016



Edvard Ringen jr.
Styreleder



Sølvi Fredsvik Hillestad
Nestleder



Astri Furumo
Styremedlem



Kåre Johannesen
Styremedlem



Anders Agdestien
Styremedlem



Heidi Sunde
Adm. dir.

Resultatregnskap

TEKNISK REGNSKAP	NOTE	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Premieinntekter			
Forfalt premie, brutto	1	118 796 549	146 364 702
Avgitte gjenforsikringspremier			-90 538
Sum premieinntekter for egen regning		118 796 549	146 274 164
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2	44 796 169	44 521 619
Netto driftsinntekt fra eiendom	3	10 925 775	11 154 388
Verdiendringer på investeringer	4	-2 167 417	24 126 622
Realisert gevinst og tap på investeringer	5	4 027 516	18 177 585
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		57 582 043	97 980 214
Andre forsikringsrelaterte inntekter	19	768 585	1 053 379
Pensjoner			
Utbetalte pensjoner	6	-57 460 956	-55 810 207
Endring i erstatningsavsetninger	7	-7 777	6 779 402
Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond til andre forsikringsselskaper/pensjonskasser			
Sum pensjoner		-57 468 733	-49 030 805
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Endring i premiereserve	7	-72 830 966	-124 135 148
Endring i tilleggsavsetninger	7	-15 535 830	-29 792 967
Endring i kursreguleringsfond	4	2 167 416	-24 126 622
Endring i premiefond	7	-254 642	-590 253
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-86 454 022	-178 644 990
Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser			
Overskudd på avkastningsresultatet	7	-249 760	-543 033
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	7	-10 441 592	-2 643 500
Annen tilordning av overskudd			-11 911 746
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser		-10 691 352	-15 098 279

	NOTE	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader	13	-329 802	-687 510
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	13	-9 498 052	-9 890 672
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-9 827 854	-10 578 182
Resultat av teknisk regnskap		12 705 217	-8 044 499

IKKE TEKNISKE REGNSKAP	NOTE	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2	2 880 415	2 903 531
Netto driftsinntekt fra eiendom	3	702 532	727 447
Verdiendringer på investeringer	4	-102 659	1 131 745
Realisert gevinst og tap på investeringer	5	258 971	1 185 473
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsportef.		3 739 260	5 948 196
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader	13	-21 206	-44 837
Andre kostnader			-115
Sum forvaltningskostnader og kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-21 206	-44 952
Resultat av ikke-teknisk regnskap		3 718 053	5 903 244
Resultat før skattekostnad		16 423 270	-2 141 255
Skattekostnader			
TOTALRESULTAT		16 423 270	-2 141 255
Overført til (-) /fra (+) risikoutjevningsfond	7	-10 441 592	-2 643 500
Overført til (-)/fra (+) annen opptjent egenkapital	22	-5 981 678	4 784 755

Balanse

EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN	NOTE	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer	3	9 386 657	7 742 285
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	14	12 676 679	12 088 191
Utlån og fordringer			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	15	36 341 657	20 892 041
Obligasjoner med fast avkastning	17	45 508 658	39 300 275
Utlån og fordringer	19	212 249	255 791
Finansielle derivater	16	3 902	5 667
Sum investeringer		104 129 802	80 284 250
Fordringer			
Fordringer knyttet til premieinntekter			
Andre fordringer	18	128 822	4 023 966
Sum fordringer		128 822	4 023 966
Andre eiendeler			
Inventar		106 159	177 848
Kasse, bank	19	42 445 546	54 967 418
Sum andre eiendeler		42 551 705	55 145 266
Forskuddsbet. Kostnader/opptj. Ikke mottatte inntekter			
Andre forskuddsbet. Kostn/opptj. Ikke mottatte inntekter		1 594 636	767 280
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		148 404 964	140 220 762
EIENDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN			
Investeringer i kollektivporterføljen			
Bygninger og andre faste eiendommer	3	170 313 343	171 957 715
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	14	230 008 145	268 481 158
Utlån og fordringer	18		6 548 881
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	15	659 390 153	464 016 452
Obligasjoner med fast avkastning	17	825 718 029	872 867 050

	NOTE	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Utlån og fordringer	19	3 851 080	5 681 171
Finansielle derivater	16	70 806	125 855
Andre finansielle eiendeler			
Sum investeringer i kollektivporteføljen		1 889 351 556	1 789 678 282
SUM EIENDELER		2 037 756 520	1 929 899 043

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Innskutt egenkapital	22	97 797 457	91 797 454
Opptjent egenkapital			
Risikoutjevsningsfond	7	13 085 092	2 643 500
Annen opptjent egenkapital	22	42 662 113	37 371 953
Sum opptjent egenkapital		55 747 205	40 015 453
Sum egenkapital		153 544 662	131 812 907
Forsikringsforpliktelser			
Premiereserve	7	1 605 803 557	1 532 972 591
Tilleggsavsetninger	7	115 090 569	99 554 739
Kursreguleringsfond	4	124 412 108	126 579 524
Erstatningsavsetning	7	9 650 000	9 642 223
Premiefond	7	21 310 230	18 285 705
Sum forsikringsforpliktelser		1 876 266 464	1 787 034 782
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	20	1 350 531	559 166
Forpliktelser ved skatt			
Andre avsetninger for forpliktelser	21	2 831 991	2 487 090
Sum avsetninger for forpliktelser		4 182 522	3 046 256
Forpliktelser			
Derivater	16	1 873 786	7 141 130
Andre forpliktelser		524 586	771 750
Sum forpliktelser		2 398 372	7 912 880
Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	21	1 364 500	92 218
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		2 037 756 520	1 929 899 043

Haugesund, 29. mars 2016



Edvard Ringen jr.
Styreleder



Sølvi Fredsvik Hillestad
Nestleder



Astri Furumo
Styremedlem



Kåre Johannesen
Styremedlem



Anders Agdestien
Styremedlem



Heidi Sunde
Adm. dir.

Kontantstrømoppstilling

KONTANTSTRØMOPPSTILLING	2015	2014
Innbetalte premier	117 423 961	101 432 312
Utbetalt gjenforsikring		-90 538
Utbetale pensjoner	-57 596 946	-55 228 182
Netto innbetaling/utbetaling refusjoner	4 031 134	2 896 764
Innbetalinger vedrørende driften	14 135 404	13 051 951
Innbetalinger av renter og utbytte	49 312 350	49 976 363
Utbetalinger av renter		-115
Utbetalinger vedrørende drift av eiendommene	-1 042 478	-1 016 767
Utbetalinger vedrørende driften for øvrig	-9 579 798	-13 402 537
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	116 683 629	97 619 251
Realisert gevinst ved salg av investeringer	26 047 719	28 352 793
Realisert tap ved salg av investeringer	-21 761 232	-8 989 735
Netto inn-/utbetalinger ved kjøp/salg av investeringer	-141 413 652	-107 787 193
Konsernbidrag		
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	-137 127 164	-88 424 135
Innbetaling av kjernekapital	5 977 690	16 876 895
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	5 977 690	16 876 895
Netto kontantstrøm i perioden (A+B+C)	-14 465 845	26 072 011
Likviditetsbeholdning pr. 01.01	60 828 127	34 756 115
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	46 362 282	60 828 127
Bundne skattetreksmidler	1 853 557	1 818 155



NOTE 0

Regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2015 er avlagt i henhold til Lov om årsregnskap (regnskapsloven) og Forskrift 20.12.2011 om årsregnskap for pensjonsforetak. Standarder for god regnskapsskikk lagt til grunn.

Vesentlige regnskapsprinsipper

Inndeling av resultatregnskapet: Resultatregnskapet består av teknisk regnskap og ikke-teknisk regnskap. Teknisk regnskap er inntekter og utgifter tilknyttet eiendeler som inngår i kollektivporteføljen og driftskostnader fra forsikringsdriften. Ikke-teknisk regnskap er inntekter og utgifter fra eiendeler i selskapsporteføljen og driftskostnader for pensjonskassen.

Inndeling av balansen

For å skille mellom kundenes og selskapets midler splittes balansen i en portefølje som tilhører kundene – kollektivporteføljen – og en portefølje som er selskapets eiendeler – selskapsporteføljen.

HKP forvalter de to porteføljene felles, og fordeler verdiene i porteføljene imellom etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital og forsikringstekniske avsetninger før årsoppgjørdisposisjonene.

Verdsettelsesprinsipper: Investerings eiendom

Investerings eiendommene regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi tilsvarer antatt markedsverdi som fastsettes ved årlig takst. Endring i virkelig verdi resultatføres i de perioden det oppstår.

Finansielle instrumenter

Etter Regnskapsforskriftens § 3 finansielle instrumenter innregnes i samsvar med IAS 39, med unntak av finansielle instrumenter som ikke omfattes av standardens virkeområde, jfr. IAS 39.2.

IAS 39 klassifiserer finansielle eiendeler i flg. kategorier:

- Investeringer som holdes til for salg.
- Utlån og fordringer.
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet.
- Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg.

Investeringer som holdes til for salg

Finansielle eiendeler med faste bestemte kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato, hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall,

klassifiseres som investeringer hold til forfall. HKP har egen portefølje for obligasjoner som holdes til forfall. De verdsettes til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden.

Fordringer

Finansielle forpliktelser med faste eller bestembare kontantstrømmer, som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som fordringer.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

Finansielle instrumenter som i første rekke holdes med formål å selge, som inngår i en portefølje av investeringer som styres samlet, og der det foreligger et faktisk mønster for kortsiktig realisering, klassifiseres som hold for salg, med verdiendringer over resultatet.

Tilgjengelig for salg

Alle andre finansielle eiendeler er klassifisert som tilgjengelig for salg.

Andre eiendeler

Finansielle eiendeler som ikke faller inn under kategorien Hold for omsetning eller Hold til forfall, klassifiseres som andre fordringer.

Derivater

HKP har i 2015 utelukkende brukt derivater til valutakurssikring av investeringer i aksjefond i utenlandsk valuta.

Valuta

HKP bruker valutaterminer for å sikre finansielle omløpsmidler. Valutaterminer er regnskapsført til virkelig verdi.

Forsikringsmessige avsetninger Premiereserve

Premiereserven utgjør den forsikrings-tekniske kontantverdien av pensjons-

rettigheter opptjent på rapporterings-tidspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens ansvarshavende aktuar. Ved beregningene nyttes samme forutsetninger som ligger til grunn for forsikringsavtalene.

HKP har full forsikringsteknisk dekning, det vil si at HKP har full dekning for nå-verdien av påløpte pensjonsforpliktelser.

Årets avsetning er i samsvar med aktuarens forsikringstekniske beregning for 2015.

Administrasjonsreserve

Administrasjonsreserven er en spesifisert del av premiereserven. Administrasjonsreserven ble opprettet for å dekke fremtidige administrasjonskostnader dersom disse ikke ble dekket av løpende premieinnbetalinger, for eksempel ved avvikling. Fra 2008 er minstekravet til administrasjonsreserve redusert. Det er i 2015 avsatt TNOK 3 779 til administrasjonsreserven.

Estatningsavsetninger

Avsetningene til Erstatningsreserve skal dekke antatt inntrufne forsikringstilfeller som ved årsslutt ikke er meldt eller oppgjort, herunder karensavsetninger for uførerisiko. Dette reflekterer forsikringsforpliktelser som pensjonskassen har påtatt seg gjennom mottatt premie. Erstatningsavsetningen skal tilsvare utbetalingene dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet.

Ny uføreordning innebærer en vesentlig reduksjon i uføreforpliktelsene for offentlig tjenstepensjon og følgende blir det tilsvarende lavere behov for erstatningsavsetning.

Årets avsetning til erstatningsreserve på kr 7 777 er i samsvar med aktuarens beregning.

Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetninger er forsikringsmessig bufferkapital som kan brukes til å dekke avsetningskrav opp til garantert rente. Fondet kan ikke brukes til å dekke negativ avkastning.

Tilleggsavsetninger føres i resultatregnskapet som pliktig avsetning, og i balansen som et fond. Balanseposten medtas som bufferkapital i stresstester, dog begrenset til 1 års garantert rente.

Styret avgjør om det skal foretas avsetninger til tilleggsavsetninger. Styret i HKP har lagt til grunn at det årlig skal tilføre tilleggsavsetninger inn-til avsetningen utgjør 12 % av premiereserven. Det er i 2015 avsatt TNOK 15 536 til tilleggsavsetninger.

Premiefond

Premiefondet er akkumulert overskudd fra tidligere år. Forsikringstaker/virk-somhetene avgjør selv om og i tilfelle hvordan premiefondet skal benyttes.

Risikoutjevsningsfond

Risikoresultatet skal kunne brukes til å utjevne regnskapsmessig virkning av svingninger i forsikringsvirksomheten over tid. Regnskapsmessig er risiko-utjevsningsfondet en del av kassens egenkapital.

Det er anledning til å avsette inntil 50% av et positivt risikoresultat til risiko-utjevsningsfondet. For 2015 er fondet tilført TNOK 10 442.

Skatt

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som gjensidige livsforsikrings-selskaper.

Skattekostnaden består av betalbar inntektsskatt, betalbar formuesskatt

og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet forskjell mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at pensjonskassen vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Pensjonskassen regnskapsfører ikke utsatt skattefordel.

Pensjonskassen ilegges 0,3% formue-skatt av ligningsmessig nettoformue. Evt. utsatt skatt og utsatt skattefordel føres opp til nominell verdi i balansen.

Forutsetninger for regnskapsavleggelsen

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift, og styret bekrefter at denne forutsetningen er til stede. Styret er ikke kjent med at det er knyttet usikkerhet til regnskapet ut over det som allerede er innarbeidet i regnskapet.

Endringer i regnskapsprinsipp

HKP har i 2015 endret regnskapsprinsipp ved beregning av egne pensjonskostnader fra NRS 6 til IAS 19, i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak § 3-7 som slår fast at ytelser til ansatte skal innregnes og måles i samsvar med IAS 19 (internasjonale regnskapsstandarden for ytelser til ansatte). Det vises til note 20.

Virkningen av endringen i regnskapsprinsipp utgjør kr 2 071 829 og er regnskapsført mot egenkapitalen, se note 22.

Forsikringsmessige opplysninger:

HKPs pensjonsytelser tilsvarende ytelsene i den offentlige tjenstepensjonsordningen slik den er hjemlet i Hovedtariffavtalen for kommunalt ansatte. Pensjonsordningen gir rett til alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnepensjon.

Følgende enheter har pensjonsordning i HKP pr. 31.12.2015:

- Haugesund kommune
- Kirkelig Fellesråd i Haugesund kommune
- Haugesund kommunale pensjonskasse
- Kultur & Festivalutvikling KF
- Haugaland Vekst IKS
- Haugesund Parkering Drift AS
- Karmsund Interkommunale Havnevesen IKS
- UNI-K AS
- Stiftelsen Haugesjøen

Antall medlemmer, aktive og pensjonister fremgår av note 25. Medlemsinnskuddet er 2 % av pensjonsgivende inntekt; innbetalt premie er spesifisert i note 1.

Den offentlige pensjonsordningen innebærer følgende ytelser:

- Alderspensjon ved oppnådd aldersgrense/særaldersgrense/ved fylte 67 år.
- Uførepensjon dersom medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling på grunn av sykdom, skade eller lyte, og som derved mister eller får redusert sin arbeidsinntekt.
- Ektefellepensjon for gjenlevende ektefelle/registrert partner etter medlem.
- Barnepensjon for gjenlevende barn under 20 år etter medlem.

NOTE 1

Forfalte premier

Pensjonskassens styre vedtar årlig arbeidsgiverpremien, etter anbefaling fra ansvarshavende aktuar. Styret vedtok at arbeids-giverpremien for 2015 skulle være 10,1%, i samsvar med aktuarens anbefaling.

FORFALT PREMIE	REGNSKAP 2015	BUDSJETT 2015	REGNSKAP 2014
Arbeidsgiverpremie	10,10 %	10,10 %	9,90 %
Arbeidsgivertilskudd	69 140 806	76 740 000	70 982 146
Rentegarantipremie	1 500 000		1 450 000
Reguleringspremie	34 000 000	50 000 000	60 000 000
Sum Arbeidsgiverpremie	104 640 806	126 740 000	132 432 146
Medlemstilskudd	14 155 744	14 800 000	13 932 557
Sum forfalt premie	118 796 549	141 540 000	146 364 702
Til kollektivporteføljen	118 796 549	141 540 000	146 364 702

Reguleringspremien ble sommeren 2015 estimert til MNOK 35. Endelig beregning ble MNOK 34.

NOTE 2

Renteinntekter på finansielle eiendeler

RENTEINNTEKTER, UTBYTTE MV.	REGNSKAP 2015	BUDSJETT 2015	REGNSKAP 2014
Renter bankinnskudd m.m	79 715		91 165
Renter rentebærende papirer	34 669 318		39 085 533
Renter derivater m.v.	808 277		1 064 905
Utbytte eiendomsfond/aksjer/andeler	12 119 274		7 183 547
	47 676 583	40 000 000	47 425 150
Til kollektivporteføljen	44 796 169		44 521 619
Til selskapsporteføljen	2 880 415		2 903 531

NOTE 3

Fast Eiendom

EIENDOM	GNR./BNR.	ANSKAFFET	ANSKAFFELSES-VERDI	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Kirkegt. 85	40/593	Aug. 2003	31 269 056	36 000 000	36 000 000
Skåregt. 101, snr. 1 og 2	40/1225-490	Mars 2003	30 539 868	36 500 000	36 000 000
Skåregt. 103	40/491	Febr. 2011	14 414 192	14 700 000	16 100 000
Udland Omsorgsboliger	22/783	Sept. 2011	31 800 496	34 500 000	34 500 000
Bjørgene Omsorgsboliger	35/1697	Sept. 2011	26 706 392	31 000 000	29 100 000
Havnaberg Omsorgsboliger	40/364	Juni 2014	28 700 525	27 000 000	28 000 000
			163 430 529	179 700 000	179 700 000
Til kollektivporteføljen				170 313 343	171 957 715
Til selskapsporteføljen				9 386 657	7 742 285

Kontoreiendommene (Skåregt. 101, 103 og Kirkegt. 85) er kontorbygg i Hauge-sund sentrum, utleid til Haugesund kommune på leieavtale til 2023 med opsjon på 5 års forlengelser.

Udland Omsorgsboliger ligger i nordre bydel, og Bjørgene Omsorgsboliger i søndre bydel i Haugesund. Havnaberg Omsorgsboliger ligger nord i sentrum og er anskaffet i juni 2014. Udland og Bjørgene er utleid til Haugesund kommune på leieavtale som løper til 2031 med opsjon på 5 års forlengelser. Havnaberg er utleid til Haugesund

kommune på leieavtale som løper til 2034 med opsjon på 5 års forlengelser.

Eiendommene regnskapsføres til virke-lig verdi iht. årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak §3-4 nr. 1 og IAS 40.

Prinsippene i Finanstilsynets rapport Verdssettelse av investeringseien-dommer er lagt til grunn for takseringen. Taksten er foretatt av Meglerhuset Rele AS i Haugesund. Verdssettelsen er basert på diskontering av fremtidige kontantstrømmer fra leieavtalene. Diskonteringsrenten som er anvendt

ligger mellom 6,4 % og 7,3 %.

Haugesund kommune ansees som «nærstående part» i regnskapslovens forstand.

I alle leieavtalene er det avtalt årlig 100 % KPI-justering.

HKP har kontorlokaler i eiendommen Skåregt. 103, som HKP eier. HKP disponerer ca. 6 % av leiearealet. Eiendommen regnskapsføres i sin helhet som investeringseiendom.

	REGNSKAP 2015	BUDSJETT 2015	REGNSKAP 2014
Leieinntekter	14 135 403		13 051 951
Verdiregulering	-264 619		-153 349
Driftskostnader	-2 242 478		-1 016 767
Netto driftsinnt. fast eiendom	11 628 307	12 864 000	11 881 835
Til kollektivporteføljen	10 925 775		11 154 388
Til selskapsporteføljen	702 532		727 447

NOTE 4

Verdiendringer på investeringer

	REGNSKAP 2015			REGNSKAP 2014		
	Sum 2015	Kollektiv- porteføljen	Selskaps- porteføljen	Sum 2014	Kollektiv- porteføljen	Selskaps- porteføljen
Kursreguleringsfond IB 01.01	135 996 397	126 579 525	9 416 872	110 477 401	102 452 902	8 024 499
Verdiendringer:						
Aksjefondsandeler	5 868 764			6 172 406		
Obligasjonsfondsandeler	-8 567 712			12 263 209		
Eiendomsfondsandeler	6 609 904			6 992 464		
Rentebærende papirer	-11 448 375			8 290 751		
Sikringsinstrumenter	5 267 344			-8 460 463		
Endring i urealiserte verdier	-2 270 076	-2 167 417	-102 659	25 258 367	24 126 622	1 131 745
Urealiserte verdier						
Aksjefondsandeler	104 779 621			98 910 857		
Obligasjonsfondsandeler	6 602 192			15 169 904		
Eiendomsfondsandeler	18 683 738			12 073 834		
Rentebærende papirer	5 534 557			16 982 932		
Sikringsinstrumenter	-1 873 786			-7 141 130		
Kursreguleringsfond UB	133 726 321	124 412 108	9 314 213	135 996 397	126 579 525	9 416 872

Selskapsporteføljens andel er ført direkte mot opptjent egenkapital, og kollektivporteføljens andel over resultatregnskapet.

NOTE 5

Gevinst/tap ved realisjon av finansielle eiendeler

	REGNSKAP 2015	BUDSJETT 2015	REGNSKAP 2014
Gevinst/tap aksjer	19 124 723		21 045 271
Gevinst/tap rentebærende papirer	2 385 787		3 345 717
Gevinst/tap sikringsinstrumenter	-17 224 023		-5 027 930
Sum	4 286 488	27 000 000	19 363 058
Kollektivporteføljen	4 027 516		18 177 585
Selskapsporteføljen	258 971		1 185 473

NOTE 6

Ubetalte pensjoner

Pensjonsutbetalinger innenfor overføringsavtalen er direkte utbetalte pensjonsytelser til HKPs medlemmer i samsvar med vedtektene, og refusjon til andre offentlige pensjonsordninger iht. overføringsavtalen.

Pensjonsutbetalinger utenfor overføringsavtalen er tariffbestemt pensjonsutbetaling til avtalefestet pensjon (AFP), som HKP administrerer på vegne av arbeidsgiver mot kvartalsvis refusjon.

	REGNSKAP 2015	BUDSJETT 2015	REGNSKAP 2014
Tjenestepensjoner			
Alderspensjon	-41 129 405		-35 176 317
Uførepensjon	-14 283 579		-16 679 112
Etterlattepensjon	-5 394 897		-5 762 965
Barnepensjon	-226 427		-217 085
Etterpensjon/pensjon i døds måneden	-358 451		-566 012
Regulering pensjoner tidligere år	87 256		
Utbetalte refusjoner	-3 606 871		-3 275 578
Direkte utbet. tjenestepensjoner	-64 912 374		-61 677 069
Mottatte refusjoner, overf.avtalen	7 638 005		6 172 342
Sum tjenestepensjoner	-57 274 369	-58 400 000	-55 504 727
Tariffytelser AFP			
Utbetalt AFP 62-65+66-67	-16 695 951		-13 885 544
Arbeidsgiveravgift AFP	-2 354 130		-1 946 873
Sum tariffytelser	-19 050 081	-11 552 625	-15 832 417
Samlede erstatningsutbetalinger			
Innenfor overføringsavtalen	-57 274 369		-55 504 727
Utenfor overføringsavtalen	-19 050 081		-15 832 417
Sum samlede pensjonsutbetalinger	-76 324 450	-69 952 625	-71 337 144
Refusjoner			
Refusjoner AFP	16 485 820		13 553 039
Ref. arbeidsgiveravgift AFP	2 377 674		1 946 873
Andre refusjoner			27 026
Sum refusjoner	18 863 494	11 552 625	15 526 938
Utbetalinger brutto	-57 460 956	-58 400 000	-55 810 206



HKP er pliktig pensjonsordning for ansatte i Haugesund kommune og virksomheter med nær tilknytning til Haugesund kommune. Sykepleiere i helsefaglige stillinger har lovpålagt

pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse KLP, og undervisningsspersonale i Statens Pensjonskasse SPK. Pensjonsordningen i kommunal sektor er tariffestet. Pensjonsordningen

gir rett til alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. Ved fratreden uten direkte overgang til løpende pensjon gir 3 års medlemskap eller mer rett til fremtidig pensjon.

NOTE 7

Endringer i forsikringstekniske avsetninger

	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Premiereserve		
Premiereserve IB	1 499 973 181	1 377 426 924
Tilført premiereserve i samsvar med beregningsgrunnlag pr. 31.12.2015	24 052 278	
Tilført premiereserve fra risikoresultat for reduksjon av grunnlagsrente	45 000 000	
Avsetning forrige år		122 546 257
Netto premiereserve UB	1 569 025 459	1 499 973 181
Administrasjonsreserve		
Administrasjonsreserve IB	32 999 410	31 410 517
Årets avsetning	3 778 688	1 588 893
Administrasjonsreserve UB	36 778 098	32 999 410
Samlet premiereserve UB	1 605 803 557	1 532 972 591
Avsetning brutto premiereserve	72 830 966	124 135 150
Erstatningsreserve		
Erstatningsreserve IB	9 642 223	16 421 625
Pliktig avsetning	7 777	-6 779 402
Erstatningsavsetning UB	9 650 000	9 642 223
Premiefond		
Premiefond IB	18 285 705	44 843 115
Pliktig avsetning - garantert rente	254 642	590 253
Pliktig avsetning - avkastning	249 760	543 033
Andel risikoresultat til premiefond	10 441 592	2 643 500
Tilført 20 % fra Egenkapital		12 329 511
For mye innkrevd reguleringspremie	1 000 000	5 000 000
Bruk til pliktig avsetning pr. kontrakt		-443 372

	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
For mye/ lite innkrevd ikke forskringsbare ytelser	2 179 900	-2 377 223
Uttak til reguleringspremie	-11 101 369	-44 843 112
Premiefond UB	21 310 230	18 285 705
Avsetning premiefond	3 024 525	-26 557 410
Tilleggsavsetninger		
Tilleggsavsetninger IB	99 554 739	69 761 772
Overført annen pensjonsordning		
Avsetning	15 535 830	29 792 967
Tilleggsavsetninger UB	115 090 569	99 554 739
Risikoutjevningssfond		
Risikoutjevningssfond IB	2 643 500	
Avsetning/uttak	10 441 592	2 643 500
Risikoutjevningssfond UB	13 085 092	2 643 500

Premiefondet er tilført garantert rente på 2 % samt pliktig avsetning iht. avkastning ut over garantert rente i 2015. Rente og avkastning beregnes ut fra innestående på premiefondet til enhver tid.

NOTE 8

Skatt

	2015	2015
Årets resultat før skatt		16 423 270
Permanente forskjeller		
+ Kontingenter/ gaver	83 982	
+ Verdireduksjon av markedsbaserte finansielle omløpsmidler	21 223 202	
+ Regnskapsmessig tap ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer		
+ 3% inntekt av netto gevinst realisasjon og aksjeutbytte innenfor EU/EØS	94	
- Verdiøkning av markedsbaserte finansielle omløpsmidler	-18 953 126	
- Regnskapsmessig utbytte på aksjer og andeler innenfor EU/EØS	-3 148	
+ Andel skattemessig overskudd i ANS/KS	6 355 033	
+ Verdiendring eiendom	264 620	
- Andel regnskapsmessig overskudd i ANS/KS	-12 067 153	
- Regnskapsmessig gevinst ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	-1 155 434	-4 251 930
		12 171 340

NOTE 9

Resultatanalyse

Endringer i midlertidige forskjeller:	2015	2015
Driftsmidler	-4 812 245	
Andre forskjeller	1 200 000	
- Avsetning til risikoutjevningsfond	-10 441 592	
Regnskapsmessig verdi av pensjonsforpliktelser	791 365	-13 262 472
Årets skattegrunnlag		-1 091 132
Fremførbart underskudd		
Årets skattegrunnlag		-1 091 132
Nominell skattesats	27 %	

Midlertidige forskjeller 31.12.2015 knyttet til:

Driftsmidler	41 393 688	
Pensjonsforpliktelser	-1 350 531	
Andre forskjeller	-1 200 000	
Fremførbart underskudd	-279 956 448	
Fordringer		-241 113 291

Grunnlag for beregning av utsatt skattefordel

Nominell skattesats	27 %	
Utsatt skattefordel, balanseføres ikke		-65 100 589

Formuesskatt

Sum brutto formue	1 882 775 691
Gjeld	-2 052 202 617
Netto skattepliktig formue	-169 426 926

Skattemessig formue er negativ og derav ingen skatt.

TALL I 1000 NOK	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Renteresultat	13 618	54 463
Risikoresultat *)	65 883	5 287
Administrasjonsresultat	764	-226
Sum resultatelementer	80 265	59 523

Til/fra kursreguleringsfond	2 167	-24 127
Resultat til fordeling	82 432	35 396

Realisert renteresultat	15 785	30 336
Risikoresultat	65 883	5 287
Administrasjonsresultat	764	-226
Resultat til fordeling	82 432	35 396

Spesifikasjon administrasjonsresultatet		
Beregningsmessige omkostninger	13 443	11 036
Vedlikehold administrasjonsreserve	-2 850	-684
Årets faktiske omkostninger	-9 829	-10 578
Administrasjonsresultat	764	-226

*) SPESIFIKASJON AV ANVENDELSE AV RISIKORESULTAT	REGNSKAP 2015
Tilført premiereserve for reduksjon av grunnlagsrente	45 000
Tilført risikoutjevningssfond	10 441
Tilført premiefond	10 442
Sum risikoresultat	65 883

NOTE 10

Risikostyring

HKP har avtale med Mercer om risiko-overvåking av kapitalforvaltningen. Styret får seg forelagt kvartalsvise overvåkingsrapporter.

Kapitaldekningen pr. 31.12.2015 viser synkende tendens: 10,1 % mot 10,8 % i 2014, 11,0 % i 2013 og 12,3 % i 2012. Fri egenkapital utover minimumskravet på 8 % er i årets regnskap MNOK 27,2 mot MNOK 31,2 ved forrige årsskifte.

Stresstest II er definert av Finans-tilsynet, og baserer seg på bokførte tall og er uttrykk for en «going concern» situasjon. Tapspotensialet i stresstest II er beregnet med utgangspunkt i hvor stort tap pensjonskassen kan oppleve i løpet av 1 år dersom 1 av 20 verste hendelser inntreffer. Dette tilsvarer et sannsynlighetskrav på 95 %. I modellen brukes følgende parametre: 20 % kursfall på aksjer, 1,5 % renteoppgang, 12 % eiendomsfall, 12 % styrking av norsk valuta, samt spreadrisiko og motpartsrisiko.

HKPs samlede risiko ble ved årsskiftet beregnet til MNOK 175,1 mot MNOK 139,1 ved forrige årsskifte. Tellende bufferkapital pr. 31.12.15 var MNOK 213,4. Bufferkapitalutnyttelsen 31.12.2015 er 82,1 % mot 65,1 % ved forrige årsskifte.

Stresstest I baserer seg på markeds-verdier, og er uttrykk for en opphørs-situasjon. Stresstest I gir også et estimat på krav til egenkapital dersom/når Solvens II innføres for pensjonskasser. Tapspotensial i denne stresstesten er beregnet med utgangspunkt i hvor stort tap pensjonskassen kan oppleve i løpet av et år dersom 1 av 200 verste hendelser inntreffer. Dette tilsvarer et sannsynlighetskrav på 99,5 %. I denne stresstesten ble dekningsgraden beregnet til 132,8 % mot 73,7 % ved forrige årsskifte.

Solvens betyr betalingsevne, og beskriver en virksomhets evne til å dekke økonomiske forpliktelser, enten gjennom løpende inntekter eller ved å gjøre bruk av egenkapital. Elementene som inngår i solvenskapitalen er egenkapitalen, 50 % av tilleggsavsetningene og risikoutjevningfondet.

HKPs solvensmarginkapital er MNOK 195 (MNOK 171), mens kravet er MNOK 68 (MNOK 68). Det gir en dekningsgrad på solvensmarginkapitalen på 286 % (252 %). Tall i parentes er forrige år.

Finansiell risiko er samlebetegnelse for de 3 elementene likviditetsrisiko, markedsrisiko og kredittrisiko.

Likviditetsrisiko er risikoen for at

pensjonskassen ikke har tilstrekkelige likvider til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift uten at det oppstår vesentlige ekstra omkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres eller i form av ugunstige finansieringsvilkår.

Mercer beskriver HKPs likviditets-situasjon ved årsskiftet som meget god og at likviditetsrisikoen derav er meget lav.

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i markedsverdiene på kassens investeringer. Markedsrisikoen avhenger dels av hvordan kassen har investert, dels hvordan de ulike aktiva-klassene svinger og samvarierer, alt vurdert mot kassens bufferkapital.

HKP mottar kvartalsvise risikoanalyser fra Mercer som viser hvordan HKPs finansielle situasjon vil utvikle seg dersom Finanstilsynets parametre for «worst case»-scenario inntre – Stresstest II.

Skulle markedet utvikle seg i retning av «worst case»-scenariet, vil pensjonskassen innhente risikoanalyser fortløpende.

Kredittrisiko er risikoen for at en utsteder av obligasjonslån eller låntaker ikke klarer å tilbakebetale sine forpliktelser; hovedstol eller renter. Alle obligasjonene er «investment grade», og kredittverdigheten anses tilfredsstillende.

til Risikoutjevningfondet med TNOK 10 441,5.

Realisert renteresultat på TNOK 15 785 er fordelt med TNOK 15 536 til Tilleggsavsetninger og resterende TNOK 249 til Premiefondet.

NOTE 12

Rebalansering av forvaltningskapitalen

Etter forsikringsvirksomhetsloven skal kollektivporteføljen bestå av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetningene til dekning av kontraktsforpliktelser og risikoutjevningfondet. Kollektivporteføljen utgjør 92,7 % i 2015-regnskapet mot 92,7 % i 2014. Selskapsporteføljens andel utgjør 7,3 % i 2015-regnskapet mot 7,3 % i 2014.

NOTE 13

Forvaltnings- og driftskostnader

	REGNSKAP 2015	BUDSJETT 2015	REGNSKAP 2014
Forvaltningshonorar for fond	-351 009		-732 347
Sum forvaltningskostnader	-351 009		-732 347
Til kollektivporteføljen	-329 802		-687 510
Til selskapsporteføljen	-21 206		-44 837
Lønnskostnader	-5 109 273		-4 628 131
Andre driftskostnader	-4 388 779		-5 262 541
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	-9 498 052	-9 490 000	-9 890 672
Til kollektivporteføljen	-9 498 052		-9 890 672

Ved årsskiftet har HKP 5 ansatte.

REVISJONSHONORAR	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Honorar for revisjon og kontrolloppgaver	-114 250	-129 375
Konsulenthonorar revisor		
SUM	-114 250	-129 375

NOTE 11

Overskuddsdeling

Pensjonskassens driftsresultat skal etter gjeldende regelverk deles i et renteresultat, et administrasjonsresultat og et risikoresultat (se note 9). Forsikringsvirksomhetsloven har klare regler for beregning og fordeling evt. belastning av de 3 resultatelementene. Styret har og vedtatt bufferfondsstrategi

som er etterfulgt i resultatdisposisjonene. Administrasjonsresultatet på TNOK 764 tilføres opptjent egenkapital.

Risikoresultatet TNOK 65 883 disponeres til Premiereserve med TNOK 45 000 for reduksjon av grunnlagsrente, til Premiefondet med TNOK 10 441,5 og

YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE OG STYRET	DAGLIG LEDER 2015	STYRET 2015	STYRET 2014
Lønn	856 188		
Pensjonskostnader	87 769		
Styregodtgjørelse, samlet		244 087	235 497
Edv. Ringen jr.		90 068	88 370
Sølvi Fredsvik Hillestad		36 028	35 348
Astri Furumo		36 028	35 348
Kåre Johannesen		36 028	35 348
Herdis Gunn Rødne		33 025	35 348
Anders Agdestein		6 605	1 326
Johanne H. Overaas, vara 1		1 801	
Gisle Stødle, vara 1		1 801	
Elisabet H. Skagerlind, vara 2		901	
Anne Britt Rossehaug, vara 2		901	
Trine Amalie Huseby			884
Tine Osmundsen			884
Marit S. Ulvik		901	2 641

Verken ansatte eller styremedlemmer har avtale om særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold/verv. Det er ikke inngått avtale om noen form for bonus, overskuddsdeling, opsjoner eller lignende til fordel for daglig leder eller styreleder.

NOTE 14

Hold-til-forfallsobligasjoner

RENTEBÆRENDE PAPIRER OBLIGASJONER	PÅLYDENDE BELØP	BALANSE-VERDI	ANSKAFFELSES-KOSTNAD	MARKEDS-VERDI	BALANSE-FØRT MINUS PÅLYDENDE
Inngående balanse 1.1.	273 000 000	273 017 207	272 147 450	293 020 601	17 207
Tilgang/Avgang/innløst	-37 500 000	-37 361 376	-37 361 376		
Utgående balanse 31.12.	235 500 000	235 655 831	234 786 074	246 453 638	155 831

LÅNESEKTOR	PÅLYDENDE BELØP	BALANSE-VERDI	MARKEDS-VERDI	UREALISERT GEV./TAP
Statsgaranterte				
Kommune/fylkeskommune, ev. m/garanti	21 000 000	21 029 104	23 092 360	2 063 256
Finansforetak	189 500 000	189 413 003	197 199 855	7 786 852
Industri	25 000 000	25 213 724	26 161 423	947 699
Sum hold-til-forfallsobligasjoner	235 500 000	235 655 831	246 453 638	10 797 807
Påløpte ikke forfalte renter		7 028 995		
		242 684 826		
Kollektivportefølje		230 008 147		
Selskapsportefølje		12 676 679		

NOTE 15

Fondsandeler

NORSKE AKSJEFOND	ANTALL	KOSTPRIS	MARKEDSVERDI	UREALISERT
Alfred Berg Gambak	1 420,8476	30 000 000	31 268 397	1 268 397
DNB Norge IV	8 335,1621	17 111 231	45 105 862	27 994 631
DI NO AK INST II	24 647,0000	40 986 792	50 635 810	9 649 018
Sum norske aksjefondsandeler		88 098 023	127 010 069	38 912 046

UTENLANDSKE AKSJEFOND				
Indeksnære				
KLP Aksje Global indeks II	37 378,9417	45 000 000	69 238 602	24 238 602
KLP Aksje Global indeks III	16 859,1971	30 033 072	30 991 967	958 895
Sum indeksnære fond		75 033 072	100 230 569	25 197 497
Brede globale aksjefond				
Baillie Gifford	420 471,6062	80 000 000	82 363 198	2 363 198
Skagen Global	26 931,8852	21 786 605	39 443 111	17 656 506
DNB Global IV	320 912,2613	71 260 000	88 622 939	17 362 939
Sum brede globale aksjefond		173 046 605	210 429 248	37 382 643

	ANTALL	KOSTPRIS	MARKEDSVERDI	UREALISERT
Vekstmarkeder				
Holberg Rurik	112 960,4800	15 000 000	18 297 858	3 297 858
Sum vekstmarkeder		15 000 000	18 297 858	3 297 858
Sum utenlandske aksjefond		263 079 677	328 957 675	65 877 998
Sum aksjefondsandeler		351 177 700	455 967 744	104 790 044
Eiendomsfond KS-andeler				
DNB Scan Prop. Fund	850 000,0000	92 704 800	105 338 762	12 633 962
Storebrand Eiendomsfond Norge	61 744 700,0000	62 885 005	68 018 579	5 133 574
Aberdeen Eiendomsfond Norge	112,6552	65 500 946	66 406 730	905 784
Sum eiendomsfond/KS-andeler		221 090 751	239 764 071	18 673 320
Sum aksjer og andeler		572 268 451	695 731 809	123 463 358
Til kollektivporteføljen			659 390 152	
Til selskapsporteføljen			36 341 657	

Ved utgangen av regnskapsåret var HKPs aksjeportefølje MNOK 456 tilsvarende 22,4 % av forvaltningskapitalen.

Investeringsinstruksens normalportefølje har 22 % som ramme for akjseporteføljen, +3 % /-5 %. Den norske aksjeandelen utgjør 27,9 % av den samlede aksjeporteføljen; investeringsinstruksens ramme er 23,5 % til 40 %.

Aksjeporteføljen består utelukkende av aksjefond. Den norske aksjeandelen

består av tre aksjefond; DNB Norge IV, Danske Invest II og Alfred Berg Gambak som er ny i desember 2015.

Den utenlandske aksjeporteføljen er delt i 3 tilnærmet like delporteføljer. Den indeksnære porteføljen er investert i to indeksnære KLP-fond, vekst-porteføljen på Holberg Rurik, og den brede globale porteføljen er investert i Skagen Global og DNB Global IV.

Normalporteføljen for eiendom er 20 %. Pr. utgangen av 2015 var eiendomsandelen 20,6 %. Det er investert i tre eiendomsfond i tillegg til egen eiendomsportefølje (se note 3) for å spre eiendomsinvesteringene geografisk og bransjemessig.

HKP skal valutakurssikre mellom 70 % og 100 % av den utenlandske aksjeporteføljen. Ved årsskiftet var valutakurssikringen 89 %.

NOTE 16

Derivater

HKP benytter finansielle valutaderivater kun i sikringsøyemed i forhold til aksjeinvesteringer i utenlandsk valuta. For derivater benyttet i sikringsøyemed består risikoen i hovedsak av motparts-/kredittrisiko. Dette er risiko for at avtalemotparten ikke oppfyller sine forpliktelser i tråd med inngåtte avtaler.

INVESTERINGER	REGNSKAP 2015
Opptjent rente valutarel. derivater	74 708
	74 708
Til kollektivporteføljen	70 806
Til selskapsporteføljen	3 902
Forpliktelser	
Urealiserte fin. valutarel. derivater	-1 873 786
Til Selskapsporteføljen	-1 873 786



NOTE 17

Omløpsobligasjoner og rentefond

LÅNESEKTOR	PÅLYDENDE	ANSKAFFELSES- KOSTNAD	MARKEDSVERDI	UREALISERT GEVINST/TAP
Omløpsobl., diskresjonært				
Obligasjoner med fortrinnsrett	120 000 000	121 538 250	124 625 716	3 087 466
Kommune/fylkeskommune	82 000 000	84 073 000	84 719 046	646 046
Finansforetak	142 000 000	142 742 750	145 592 159	2 849 409
Industri-/konvertible obligasjoner	33 000 000	33 535 000	32 724 382	-810 618
Lån uten sikkerhet -industri	10 000 000	10 044 000	9 716 838	-327 162
Sum omløpsobl., diskresjonært	387 000 000	391 933 000	397 378 141	5 445 141
Påløpte ikke forfalte renter			4 445 017	
			401 823 158	

Rentefond	Antall			
DNB Obligasjon (III)	13 081,5219	132 464 760	131 842 928	-621 832
DNB Kredittobligasjon	126 510,3547	134 005 619	132 408 872	-1 596 747
Sum rentefond	139 591,8766	266 470 379	264 251 800	-2 218 579

Utenlandske rente- og obligasjonsfond	Antall			
Quoniam	101 307,940	103 598 435	108 271 847	4 673 412
Pimco	91 230,010	92 643 109	96 879 883	4 236 774
Sum utenlandske rente- og obligasjonsfond	192 537,950	196 241 544	205 151 730	8 910 186
Sum omløpsobligasjoner/rentefond		658 403 379	871 226 688	12 136 748
Til kollektivporteføljen			825 718 030	
Til selskapsporteføljen			45 508 658	

Gjennomsnittlig varighet (durasjon) på de norske omløpsobligasjonene var 2,6 år. Øker det generelle rentenivået med 1 prosentenhet, vil markedsverdien på den samlede omløpsobligasjonsporteføljen falle med MNOK 13,8 (renterisiko).

Effektiv rente på omløpsobligasjonene var 1,95 % mot 1,60 % ved forrige årsskifte. Alle omløpsobligasjonene er børsnoterte og i norsk valuta.

NOTE 18

Fordringer

	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Premiefordringer arbeidstakerinnskudd		1 100 652
Premiefordringer arbeidsgiverpremie		5 448 229
		6 548 881
Til kollektivporteføljen		6 548 881
Kundefordringer	20 318	3 995 952
Fordringer på pensjonister	108 504	28 014
Sum	128 822	4 023 966
Til selskapsporteføljen	128 822	4 023 966

NOTE 19

Bankinnskudd

BANKINNSKUDD FORVALTNING	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Mellomregning DNB	3 916 736	5 860 709
Andre kortsiktige fordringer	146 592	76 255
Sum	4 063 328	5 936 964
Til kollektivportefølje	3 851 080	5 681 172
Til selskapsportefølje	212 249	255 792

BANKINNSKUDD DRIFT		
Haugesund Sparebank	40 591 989	53 149 263
D.s. skattetrekk	1 853 557	1 818 155
Sum	42 445 546	54 967 418
Til selskapsporteføljen	42 445 546	54 967 418
Renter bankinnskudd drift	768 585	1 053 379

NOTE 20

Pensjonsansvar egne ansatte

PENSJONSKOSTNADER INKL. AGA	2015	2014
Nåverdi av årets opptjening	532 532	314 942
Administrasjonsomkostning	53 828	11 160
Arbeidsgiveravgift - Pensjonskostnad	82 677	45 980
Resultatført planendring inkl aga		-769 841
Resultatført pensjonskostnad inkl. aga og adm	669 037	-397 759

NETTO FINANSKOSTNAD	2015	2014
Rentekostnad	222 894	328 291
Forventet avkastning	-163 191	-264 935
Forvaltningsomkostning	10 646	22 139
Netto rentekostnad	70 349	85 495
Arbeidsgiveravgift - Netto rentekostnad	9 919	12 055
Netto rentekostnad inkl. aga	80 268	97 550

ESTIMATAVVIK PENSJONER VIA OCI	2015	2014
Aktuarielt tap (gevinst)	-1 229 294	
Arbeidsgiveravgift	-173 330	
Aktuarielt tap (gevinst) inkl. aga OCI	-1 402 624	
Samlet pensjonskostnad inkl. alle 3 komponenter	-653 319	
Aktuariell gevinst registrert direkte mot egenkapitalen *)	1 402 624	
Korrigert pensjonskostnad	749 305	

PENSJONSFORPLIKTELSE	31.12.15 BESTE ESTIMAT	31.12.14 BESTE ESTIMAT
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	9 024 796	9 179 389
Pensjonsmidler	7 841 158	6 873 521
Netto forpliktelse før aga	1 183 638	2 305 868
Arbeidsgiveravgift	166 893	325 127
Brutto påløpt forpliktelse inkl. aga	9 191 689	9 504 516
Netto forpliktelse inkl. aga	1 350 531	2 630 995
Planendring inkl. aga		
Netto forpliktelse før planendring inkl. aga	1 350 531	2 630 995

AVSTEMMING	2015	2014
Balanseført nto forpliktelse/(midler) UB i fjor	2 630 995	559 166
Resultatført pensjonskostnad inkl. evt planendring	669 037	-397 759
Resultatført finanskostnad	80 268	97 550
Ført mot OCI inkl. aga	-1 402 624	111 175
Aga innbetalt premie/tilskudd	-77 500	-64 997
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm	-549 645	-460 975
Ført mot egenkapital		2 442 450
Ført mot egenkapital aga		344 385
Balanseført nto forpliktelse/(midler) UB i år	1 350 531	2 630 995

MEDLEMSSTATUS	31.12.15	31.12.14
Antall aktive	5	5
Antall oppsatte	1	
Antall pensjoner	1	1
Gj.snittelig pensjonsgrunnlag, aktive	650 679	541 250
Gj.snittelig alder, aktive	50,49	54,72
Gj.snittelig tjenestetid, aktive	13,48	21,34
Forventet gjenstående tj.tid, aktive	10,26	7,24

FORUTSETNINGER	31.12.15	31.12.14
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,75 %
G-regulering	2,25 %	2,50 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,73 %
Forventet avkastning	2,70 %	2,30 %
Aga-sats	14,10 %	14,10 %

*) Etter IAS 19 punkt 120 c) skal estimatavvik innregnes i «andre inntekter og kostnader» (OCI). Dersom regnskapet utarbeides etter norsk regnskapslov, følger det av NRS 6, punkt 67 c) at aktuarielle gevinster og tap i perioden skal innregnes direkte mot egenkapitalen. Pensjonskassens regnskap er utarbeidet etter norsk regnskapslov og den aktuarielle gevinsten er således innregnet direkte mot opptjent egenkapital, se note 22.

Endringer i regnskapsprinsipp

HKP har i 2015 endret regnskapsprinsipp ved beregning av egne pensjonskostnader fra NRS 6 til IAS 19, i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak § 3-7 som slår fast at ytelser til ansatte skal innregnes og måles i samsvar med IAS 19 (internasjonale regnskapsstandarden for ytelser til ansatte). Virkningen av endringen i regnskapsprinsipp utgjør kr 2 071 829 og er innregnet direkte mot opptjent egenkapital, se note 22.

NOTE 21

Avsetning for forpliktelser

ANDRE AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSESR	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Skattetrekk	1 853 557	1 818 155
Andre trekk	5 905	10 357
Skyldig MVA	-3 188	-222 095
Arbeidsgiveravgift	550 507	474 197
Arbeidsgiveravgift - feriepenger	52 546	50 187
Avsetningskonto feriepenger	372 663	355 428
Netto lønn til utbetaling		861
	2 831 991	2 487 090
Selskapsportefølje	2 831 991	2 487 090

PÅLØPTE KOSTNADER/ MOTTATTE IKKE OPPTJENTE INNTEKTER	REGNSKAP 2015
Avsatt vedlikehold eiendommer	1 200 000
Påløpt kostnad IKT 2015	100 000
Andre kostnader	64 500
Sum	1 364 500
Selskapsportefølje	1 364 500

NOTE 22

Egenkapital og kapitaldekning

	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Innskutt kjernekapital 1.1.	91 797 454	74 920 559
Innkrevd kontant	6 000 003	16 876 895
Innskutt egenkapital 31.12	97 797 457	91 797 454
Opptjent egenkapital 1.1.	40 015 453	42 159 368
EK - HKP dekkes av opptjent EK	-22 313	
Årets opptjening	5 981 678	-4 784 755
Endring egne pensjonsforpliktelser iht. IAS 19	-2 071 829	-2 660
Estimatavvik - aktuariell gevinst	1 402 624	
Avsetning til Risikoutjevningssfond	10 441 592	2 643 500
Opptjent egenkapital 31.12	55 747 205	40 015 453
Sum egenkapital	153 544 662	131 812 907

OVERSIKT OVER INNSKUTT EGENKAPITAL PR. SPONSOR:

	INNSKUTT EK PR. 31.12.2015
Haugesund kommune	91 723 346
Karmsund Havnevesen IKS	1 423 990
Haugesund kirkelige fellesråd	1 184 829
Uni-K AS	212 780
Haugesund kommunale pensjonskasse	295 526
Haugaland Vekst IKS	533 807
Kultur og festivalutvikling KF	1 724 444
Haugesund Parkering Drift AS	134 375
Næringsmiddeltilsynet	558 632
Stiftelsen Haugesjøen	5 725
Sum innskutt EK 31.12.2015	97 797 454

Beregning av kapitaldekningen:	BALANSEVERDIER		VEKTET BELØP/ BEREGN. GRUNNLAG	
Risikovekt	31.12.15	2014	31.12.15	2014
Statsobligasjoner	0 %		13 926 232	
Statsobligasjoner 10 % vekt	10 %	122 579 096	176 655 584	12 257 910
Obligasjoner offentlig sektor u/stat og kredittobl.	20 %	493 043 994	544 737 895	98 608 799
Utenlandske rentefond	50 %	205 151 731	177 744 764	102 575 866
Industriobligasjoner, fast eiendom, aksjer	100 %	1 216 981 698	1 016 834 566	1 016 834 566
Fradrag for vektet urealisert gevinst			-131 145 014	-125 267 370
	2 037 756 520	1 929 899 041	1 299 279 258	1 107 052 715
Innskutt kjernekapital			97 797 457	91 797 454
Annen Egenkapital			42 662 113	37 371 953
Fradrag for vektet urealiserte gevinst selskapsport.			-9 314 213	-9 416 872
Sum ansvarlig kapital			131 145 357	119 752 531
Kapitaldekning			10,09 %	10,82 %
Krav til ansvarlig kapital 8 %			103 942 341	88 564 217
Ansvarlig kapital utover 8 % kravet			27 203 017	31 188 314

Sum egenkapital i kapitalberegningen er redusert med selskapsporteføljens andel av urealiserte verdier. Eventuelle immaterielle aktiva som utsatt skattefordel er ikke tatt med i ansvarlig kapital og heller ikke i vektet forvaltningskapital. Det gjøres fradrag i beregningsgrunnlaget for urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler.



NOTE 23

Solvensmargin

MNOK	31.12.15	31.12.14	31.12.13	31.12.12
Solvensmarginkrav	68	68	63	56
Solvensmarginkapital	195	171	152	148
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	286 %	252 %	242 %	262 %

NOTE 24

Kapitalavkastning

	2015	2014	2013	2012
Bokført	3,50 %	4,70 %	6,00 %	5,58 %
Verdijustert avkastning II	3,10 %	5,80 %	7,00 %	7,20 %
Verdijustert avkastning III	2,70 %	6,00 %	7,00 %	7,60 %

Verdijustert avkastning III inkluderer også verdiendringer i anleggsporteføljen.

NOTE 25

Bestandstall

MEDLEMMER	2015	2014	2013	2012	2011
Aktive	2 108	2 256	2 266	1 942	1 846
Delvis aktive	87	99	98		
Fripoliser m/rett	909	865	836	857	843
D.s. uten rett	3 838	3 572	3 257	3 213	3 099
Sum medlemmer	6 942	6 792	6 457	6 012	5 788

PENSJONISTER					
Alderspensjonister	771	665	587	549	503
AFP/tidligpensjonister	99	94	86	92	98
Ektefellepensjonister	113	117	122	118	124
Barnepensjonister	12	9	7	6	5
Uførepensjonister	360	397	388	369	367
Sum pensjonister	1 355	1 282	1 190	1 134	1 097
TOTALT	8 297	8 074	7 647	7 146	6 885

Til styret i Haugesund Kommunale Pensjonskasse

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Haugesund Kommunale Pensjonskasse som viser et overskudd på kr 16.423.270,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, og resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for organisasjonens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Haugesund Kommunale Pensjonskasse per 31. desember 2015 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

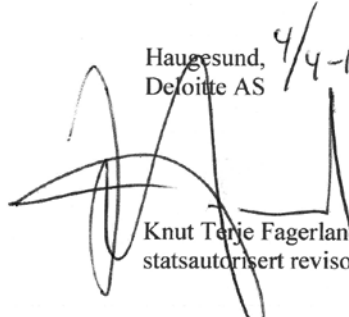
Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til årets disponering av aktivitetsresultatet er i samsvar med lov og forskrifter og at opplysningene er konsistente med årsregnskapet.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Haugesund, 4/4-16
Deloitte AS

Knut Terje Fagerland
statsautorisert revisor

AKTUARERKLÆRING

Haugesund kommunale pensjonskasse
Heidi.Sunde@haugesund.kommune.no
Att: Heidi Sunde



Forsikringservice

KLP Forsikringservice AS
Et selskap i KLP-konsernet
Org.nr.: 967 696 626 Foretaksregisteret
Dronning Eufemias gate 10,
Pb. 200 Sentrum, 0105 Oslo
Tlf.: 22 03 35 00 Faks: 22 01 36 00
www.klp.no

Bergen 4. mars 2016

Aktuarerklæring Haugesund kommunale pensjonskasse 2015

Under henvisning til det fremlagte regnskapet for 2015 bekreftes det at de forsikringstekniske avsetninger er foretatt i samsvar med gjeldende beregningsgrunnlag.

For dødelighet og sivilstandselementer er benyttet det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2013 fastsatt av Finanstilsynet med utgangspunkt i en utredning fra Finans Norge. Dette beregningsgrunnlaget har en margin i startdødeligheten på 12 prosent.

For uførhet er det i 2015 benyttet et eget grunnlag, KFSU2015, basert på uføreefaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringservice som aktuar. Som følge av at det nye uføregrunnlaget er svakere enn det som ble benyttet til og med 2014, og som følge av endrede uføreytelser i kjølvannet av pensjonsreformen, er det frigjort 64 mill. kroner i uføreserve.

Gjennomsnittlig grunnlagsrente per 31.12.2015 er 2.64 prosent. Dette er en vesentlig reduksjon siden 31.12.2014 da den var 2.86 prosent. Reduksjonen er hovedsaklig finansiert ved at 45 mill. kroner av den frigjorte uføreserven er tilbakeført premiereserven gjennom delvis anvendelse av årets risikooverskudd etter godkjenning fra Finanstilsynet, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3-15. I tillegg er opptjente rettigheter i 2015 reservert for med 2.0 prosent grunnlagsrente.

Med vennlig hilsen
For KLP Forsikringservice AS



Arntfinn Osmundsvaag
Ansvarshavende aktuar



Bildene i årsmeldingen er av medlemmer i Haugesund kommunale pensjonskasse og deres arbeidsplasser.
Design: Iversen Skogen reklamebyrå. Foto: Geir Øyvind Gismervik. Trykk: Haugesund Bok & Offset AS.

Haugesund kommunale pensjonskasse

Skåregata 103, 5528 Haugesund

Telefon: 52 74 30 00 Faks: 52 74 30 99

E-post: pensjonskassen@haugesund.kommune.no

www.h-k-p.no

